

קובץ
הערות וביאורים

בלקו"ש, בנגלה ובחסידות

ז"ר סיון
שלה
גליון לה (קלח)

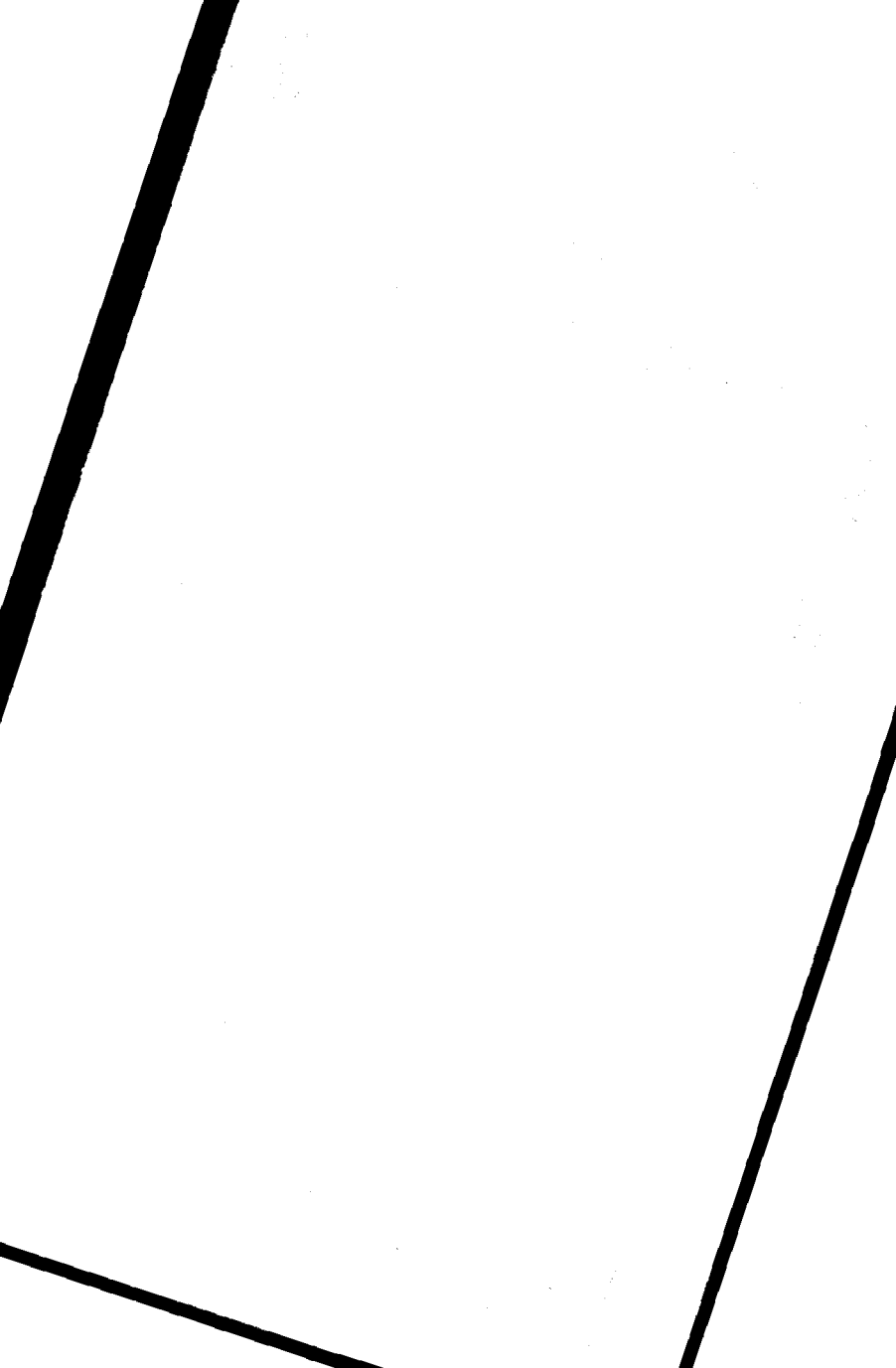
יוצא לאור ע"י

תלמידי בית המדרש דמוסד חינוך אהלי תורה

417 טראָי עוועניו • ברוקלין, ניו יאָרק

שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים ושתיים לבריאה

שמונים שנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א

ח ו כ ן ה ע נ י נ י ם

ל ק ו ט י ש י ח ו ת

- אין מוקדם ומאוחר בתורה ד
הגנות של ישראל על שלא מלו במדבר ד
קרבן פסח במדבר ד
שלא כהוגן שאי"ז דבר האסור ה
שקרבן הנשיאים נק' קרבן צבור ולכן הי' דוחה שבת ... ז

נ ג ל ה

- סעודה ברי"מ וסעודה שאוכלין אצל היולדת ז
סלטול ע"י שנים ט
אונס לסוף הזמן (גליון) יב

ח ס י ד ו ת

- הפגם בשעת החטא בנה"ב דוקא יג
שילוב שם ה' ואדנ-י יד

ש י ח ו ת

- בהסך הכל דקרבנות הנשיאים כל בקר לעולה טו
יאצ"ט וקרובה הבש"ט טו
לא ברא הקב"ה בעולמו דבר אחד לבטלה (גליון) טז
בענין הנ"ל טז
בענין הנ"ל טז
הם הכירוהו תחלה (גליון) טז
השלימות ד"אחר" נפעל ע"י ר' יוחנן. יז

ש ו נ ו ת

- תיקון בהמ"מ בספה"מ תקס"ח (גליון) יז
הערות ללוח היום יום יח

ל ק ו ט י ש י ח ו ת

א. בלקו"ש פ' בהעלותך בהערה 11 מבאר שמקורו של רש"י ל"אין מוקדם ומאוחר בתורה" הוא בגמ' פסחים (ו,ב) (ובספרי כאן), אבל בגמ' לא מצאתי לע"ע בנוגע לכתובים אחרים בתורה אין מוקדם ומאוחר. ע"כ.

י"ל שכוונת "אבל בגמ'..." הוא לש"ס בכלי, כי באנציקלופדי' תלמודית ערך "ואין מוקדם ומאוחר בתורה", מביאים לשון הנ"ל לגבי כתובים אחרים, מתלמוד ירושלמי שקלים פ"ו ה"א ומגילה פ"א ה"ה, וכך מציינים לכמה חוס' בש"ס בבלי (חולין צה,ב וברכות יד,ב) שמביאים כלל הנ"ל לגבי כתובים אחרים, עיי"ש.

[בירושלמי שקלים פ"ו ה"א הכלל הוא לגבי: "ונתת את הכפרת על הארון מלמעלה ואל הארון תתן את העדות" (שמות כה, כא), על דעתי דה' יהודה (וי"ג ר' מאיר) דן אמר "אין מוקדם ומאוחר בתורה", שמוקדם נתנו את הלוחות ואח"כ שמו את הכפרת.

ויש להעיר מלקו"ש ח"ח פ' בלק (א) הערה 11 שמבאר דאף שאין מוקדם ומאוחר בתורה... ומש"כ בפ' חרומה כה, כא - אין מקום לטעות, משא"כ כאן (בפ' בלק, עיי"ש).]

* * *

ב. בשיחה הנ"ל בסעי' ד' מקשה במה התבטא ה"גנות" של ישראל עי"ז שלא הקריבו אלא פסח זו בלבד ובהערה 33 מביא את חירוף הרע"ב על פרש"י ד"משום... שלא מלו במדבר... וממשיך שדוחק לפרש בפרש"י בא, שזה שלא נחייבו הוא לפי שלא מלו במדבר... עיי"ש.

ונוסף על מה שמבואר בהמשך ההערה יש להעיר מלקו"ש ח"ח פ' בהעלותך (א) סעי' ח מבאר שמפסוק "כל ערל לא יאכל בו", איז מעכב בלויז אכילה הפסח אבער ניס הקרבתו, ובהערה 28 כותב "כפשטות הכתוב (יב,מח) לא יאכל בו ומ"ש שם "המול לו כל זכר ואז יקרב לעשותו קאי א"וכי יגור אתך גר".

מיכאל לוזניק

- ישיבה גדולה ניו הייווען -

ב. בלקו"ש פ' בהעלותך בהערה 51 כתב וז"ל: וי"ל דזהו דיוק לשון רמ"י "ולא נתחייבו במדבר אלא פסח אחד בלבד שעשו בשנה השנית על פי הדבור", ולא כבמכילתא שם "חלה הכתוב לעבודה זו מביאחן לארץ ולהלן", ולא נאמר שם מלבד פסח אחד - כי לדעת המכילתא י"ל דהוי בגדר הוראת שעה ואינו בגדר דהקרבן הפסח כמו שהוא בא"י, משא"כ לדעת רש"י ש"פסח אחד" זה הוא באותו גדר החיוב דפסח דורות. עכ"ל.

ועפי"ז נראה לחרץ קושיא הידועה על הא דאיחא בפסחים סו,א, הלכה זו נחעלמה מבני בהירה פעם אחת חל ארבעה עשר להיו בשבת ולא ידעו אם פסח דוחה שבת או לא כו', וקשה לפי מה דאיחא בשבת פז,ב, תנא אותו יום נטל עשר עטרות ראשון למעשה בראשית כו', נמצא דבשנה השנית חל ר"ח ניסן ביום א' וערב פסח בשבת, וכנהיב בפ' בהעלותך ויעשו בני"א את הפסח

במועדו, חזינן דפסח דוחה שבת וא"כ איך לא ידעו אם פסח דוחה שבת?

(וראה בס' מרגניחא דרבי מאיר (להגר"מ שפירא ז"ל) שתירץ דבר נאה, דהנה בכל קרבן יש לנו ספק שמא טריפה הוא ונמצא מחליין שבת בלי לקיים המצוה, ואע"ג דבאמה קיימ"ל דאזלינן בחר רוב, אבל הרי כבר נודעו דברי השטמ"ק ב"מ ו, ב, דרוב לא הוה בגדר ודאי רק דהתורה ההירה ספק כזה, ובמילא אם נאמר דפסח מדבר הי' לנו ודאי שהקרבן אינו טריפה שוב לא נוכל ללמוד משם לדורות דפסח דוחה שבת, כיון דלדורות לא הוי בגדר קיום מצוה בודאי רק מתורה רוב, וא"כ לפי מה דמבואר בכרייתא דמלאכת המשכן (הובא בתוכ' שבת כב, ב, ד"ה וכי) דעמוד הענן הי' מאיר להם הי' מסתכל בטפיח ויודע מה בחוכו, בחביית מה בחוכה עיי"ש, א"כ לפי"ז במדבר היו רואים הבהמה לפני ההקרב ויודעים אם היא טריפה או לאו, והיו מקריבין רק כשרות בודאי אז שפיר דחה הפסח את השבת ואין ללמוד משם לדורות, עיי"ש עוד בפסחים שם בארוכה בזה).

ולפי ההערה הנ"ל נראה לומר בפשטות דזה גופא נסתפקו בני בחירה, אם כהמכילתא או כרש"י, דאי נימא כהמכילתא דק"פ דשנה השנייה הי' בגדר הוראת שעה, לא ככל ק"פ, במילא אי אפשר ללמוד משם לדורות דדוחה את השבת, דהרי אין למידין מהוראת שעה, אבל לפי פירש"י דגם ק"פ דאז הי' בגדר של שאר ק"פ, שוב אפשר ללמוד משם דדוחה השבת, ומצד הספק לא ידעו אם ק"פ דוחה את השבת.

(ב) בהערה 6 מציין לכמה מקומות בפירש"י שכרב דאין מוקדם ומאוחר בתורה, ומסיים דיש עוד אופן שאינו מפורש ברש"י הלשון "אין מוקדם ומאוחר בחורה" אבל חוכן פירושו הוא שאין הכתובים על הסדר.

ויש להעיר דגם ביחורו יח, יג, המצויין בהערה שם, אין מפורש ברש"י הלשון ד"אין מוקדם ומאוחר וכו'" אלא דאינו כתוב על המדר, עיי"ש.

ועי' ג"כ בחתם סופר על החורה בנוגע לכללות הדבר למה לא הקריבו ק"פ כל המ' שנה כי היו חמיד בחלונה ולא שמחו ביציאת מצרים, במילא ל"ש להקריב ק"פ משום יצי"מ, משא"כ בשנה השנייה עיי"ש, ולכאורה ענין זה טיין לפרש ג"כ בפשוטו של מקרא.

הרב אברהם יצחק ברוך גערליצקי
- ר"מ בישיבה -

ג. בלקו"ש פ' נשא ש.ז. בקעי' א' מבאר דמשום שבהקרבא בשבת הי' הוראת שעה, ולכן נקרא "שלא כהוגן" ובהערה 9 שהוא ע"ד לשון הש"ס (חענית ד, א) "שאלו שלא כהוגן" שאי"ז דבר האסור ע"כ.

ויש להעיר דלכאורה משמע דהלשון "שלא כהוגן" היה כדבר האסור, דהנה בחענית אחר מהסיפורים הסובאים הוא הסיפור בנוגע "אליעזר עבד אברהם" שאמר והי' הנערה אשר אומר אלי' הטי נא כדך וגו' יכול אפי' חוגרת אפי' סומא, השיבו כהוגן ונזדמנו לו רבקה.

ובמס' חולין צה, ב כחובל' והאמר רב כל נחש שאינו כליעזר עבד אברהם.. אינו נחש", הרי מובן שמעשה דאליעזר הי' ענין של ניוחש, ענין של איסור (ולכן מקשה חוס' בד"ה כליעזר שבגמ' סנהדרין כחוב שכל האמור בפר' מכשף בן נח מוזהר עליו), וכן פוסק הרמב"ם בהל' עבודת כוכבים פי"א ה"ד: "וכן המשים סימנים לעצמו אם יארע לו כן וכן אעשה דבר פלוני ואם לא יארע לי, לא אעשה כליעזר עבד אברהם, וכן כל כיוצא בדבר ואלו הכל אסור וכל העושה מעשה מפני דבר מדברים אלו לוקה". ע"כ. מובן מזה, שבקשת אליעזר הי' באופן אסור.

אבל הראב"ד משיג ע"ז ואומר שזה שבוש גדול שהרי דבר זה מותר.. עיי"ש, וכן הרד"ק על שמאל א' פרק יד, ס מפרש דלא כהרמב"ם שזה אסור.

ובטור יו"ד סי' קעט הלכות קוסם ומעונן ומנחש מפרש הדרכי משה (ב) שהרד"ק (הנ"ל) האריך בזה שלא כדברי הרמב"ם, ודעת הרד"ק כדעת הראב"ד ז"ל ודעת הסמ"ג כדעת הרמב"ם, וכן בשו"ע יו"ד סי' קעט בסעי' ד' בהגהות הרמ"א כותב: י"א דאדם מותר לעשות לו סימן בדבר שיבא לעמיד כמו שעשה אליעזר עבד אברהם או יהונתן ריש אוסרין (רמב"ם וסמ"ג).

והנה הב"ח על הסור לאחר שמביא את הראב"ד הנ"ל, מבאר שלפי פירושו יהי' דוחק לפרש את הגמ' בחולין (מאי קאמר כל נחש שאינו כליעזר וכו' עיי"ש), וכותב ש"לפענ"ד עיקר דכל מעשיו של אליעזר לא הי' אלא ברוח הקודש ששל כן אמר ה' אלקי אדוני אברהם הקרה נא לפני היום וגו' א"כ בטח בשם ה' וזכותו של אברהם שיזמין ליצחק זיווג הגון בדרך נס ולעולם נתן לה הצמידים מיד כפשוטו של מקרא וכפי' רש"י בחומש (ולא כפי' החוס' בחולין צה, ב והרמב"ן על הפסוק): ..אלמא דהי' סומך לגמרי על דבריו לפי שבטח בה' וניחא נמי הא דקאמר כל נחש שאינו כליעזר וכו' לסמוך עליו לגמרי כמו שסמך עליו אליעזר ויונתן אינו נחש אבל לגבייהו ודאי לא הי' נחש כדפר' כנ"ל ע"כ. [ולזה החכוין הרמב"ם, שמעשה דאליעזר הוא אסור, אבל האופן אין שאליעזר עשה את זה, "לגבייהו", לא הי' זה אסור], אבל אעפ"כ נקרא שלא כהוגן כי סמך על הנס.

וכן פי' הספורנו בפ' חיי שרה פ' כד, יג - הכוונה (במס' חולין הנ"ל) שיאמר המנחש כדבריהם אבל יאמר זה שלא בדרך תפלה אלא דרך נחש שאם יקרה כן וכן יעשה כן וכן (ועיי' ג"כ בחו"ת אות י"ז שמבאר גמ' הנ"ל שאס עשה סימן זה בדרך נחוש מבלי הזכיר שם ה') (כמו שעשה אליעזר אז הוא אסור).

ועי' בכל זה בסוף דברי הב"ח והגו"א על פסוק י"א ע"ד דברי הר"ן בחולין הנ"ל (שבאופן אין שאליעזר עשה הי' מותר עיי"ש), הכסף משנה על הרמב"ם, וכן הצפנת פענח שמביא ראיות לדברי רבינו.

עכ"פ מובן ששאלה אליעזר לא הי' אסור רק "שלא כהוגן" כמובא בהערה.

מיכאל לוזניק

- ישיבה גדולה ניו הייווען -

ד. בלקו"ש נשא ש.ז. אוהב מבאר דעת הגמ' מו"ק ס, א והמדרש רבה במדבר יד, א שהם סוברים שקרבן הנשיאים הוא נק' קרבן צבור ולכן הי' דוחה שבת, ואח"כ באות ג מקשה ע"ז וז"ל: "אבער עס איז שווער אזוי צו לערנען בלשון המדרש "לא על פיו עשה שאני אמרתי למשה נשיא א' כו' היינו, אז עס איז געווען אן אמירה וציווי מיוחד בנוגע דעס קרבן (הוראח שעה)". עכ"ל. והיינו שאס הי' קרבן צבור הי' דוחה שבת בלא ציווי מיוחד, א"כ משמע שאינו קרבן צבור אלא קרבן יחיד ולכן צריך ציווי מיוחד.

ובהערה 25 אלא ש"ל שהפי' במ"ש במדר' שאני אמרתי כו' הוא, דהוי כקרבן שקבוע לו זמן כו' ולכן דוחה שבת ככל הק' הקרבנות שקבוע להם זמן וכדעת ר"פ וכו' כיון שלדעת ר"מ כו' אינו תלוי בקרבן יחיד וקרבן צבור אלא בקבוע לו זמן לחוד, ע"כ.

ולכאוף קשה כי גם לדעת ח"ק מוכרח לומר שגם בקרבן צבור שדוחה שבת הוא רק אם הוא קבוע בזמן, כ"א לאו למה פר העלם דבר של צבור אינו דוחה שבת, וכמו שכ' בלקו"ש הי"ח בהעלותך ובמילא צריך לומר שהפלוגתא בין ר"מ וח"ק הוא רק בקרבן יחיד שלדעת ח"ק גם בקבוע זמן אינו דוחה שבת רק אם הוא קרבן צבור אבל קרבן יחיד גם אם הוא קבוע זמן לא ידחה שבת אא"כ יש לימוד מיוחד ע"ז ולדעת ר"מ גם קרבן יחיד אם הוא קבוע זמן דוחה שבת.

וא"כ לכאוף אינו מובן הקושיא שמקשה בהשיחה למה לו ציווי מיוחד אם הוא קרבן צבור לדעת ח"ק, כי גם לדעת ח"ק נצרך הציווי לעשותו קבוע בזמן כבהערה הנ"ל והק' אז דוחה שבת. וא"ח כוונת קושייתו על לשון המדרש שלא תאמר היאך חלל את השבת והלא אין קרבן יחיד דוחה את השבת וזה הקריב בשבת, אמר הקב"ה לא על פיו עשה שאני אמרתי למשה כו', אם יהי' כוונת המד' בהציווי שיהי' לו קביעות זמן אבל הקרבן הוא קרבן צבור, הלא לא הי' לו להקשות שאין קרבן יחיד דוחה השבת. אלא שאין קרבן דוחה שבת אם אינו קבוע בזמן. וכמו שמקשה בהערה הנ"ל באם נאמר שקאי לדעת ר"מ.

אבל א"כ אינו מובן לשון ההערה הנ"ל והי' צ"ל כן אלא ש"ל וכו' ככל קרבנות שקבוע להם זמן אבל לפי"ז אינו מובן - ההקדמה במדרש "והלא אין קרבן יחיד דוחה את השבת וזה הקריב בשבת" (והלא) אינו תלוי בקרבן יחיד וקרבן צבור, אלא בקבוע לו זמן. ע"כ בדילוג דעת הרמב"ם ור"מ ותיבת לחודי כיון שגם לדעת ח"ק תלוי בקביעות זמן כנ"ל. וצ"ע.

הרב אברהם קארץ
- מיאמי פלא. -

נ ג ל ה

ה. בשו"ע אדה"ז אות סי' תר"מ סעי' י"ד "סעודה בריח מילה וכן הסעודה שאוכלין אצל היולדת (כך הי' המנהג בימים הראשונים) חייבים בסוכה אע"פ שצר להם המקום כו' אעפ"כ יאכלו בסוכה ואוחס אנשים שצר להם לא יאכלו כלל בסעודה זו אע"פ שסעודת ברי"מ היא סעודת מצוה וכו'.

וצ"ב לאיזה "סעודה שאצל היולדת" כוונת אדה"ז דב' סעודות מצינו בחינוך שנולד. א) סעודת (וביקור) שלום (בן) זכר. ב) סעודה בלילה שלפני הברי"מ. וכ"א שונה מהשני במקורו, טעמו, דינו ומנהגיו, ובקיצור:

א) סעודת שלום זכר בליל שבת: ב"ק פ, ע"א: רב ושמואל ורב אסי אקלעו כו' לבי ישוע הבן. לרש"י והערון הפי' פדיון הבן. ולר"ח הפי' "שהיו רגילין לעשות סעודה ע"ש הולד שנולד ונמלט ממעי אמו כדכתיב והמליטה זכר".

ובתה"ד - הובא ברמ"א הל' מילה סי' רס"ה סעי' י"ב - שסעודת מצוה היא לרש"י כדאית לי' ולר"ח כדאית לי'. וקבעום בלילי שבת בשעה שהכל מצויין בבתיהם. ובס"ז שם (וכ"ה בדרישה סו"ס שה) כמדרש רבה משל למלך כו' כך אמר הקב"ה לא תביאו לפני קרבן עד התעבור עליו שבת שאין ז' ימים בלא שבת ואין מילה בלא שבת. ובדרישה סי' רס"ה - הובא בפ"ז שם - הביא מחשובת רבינו מנחם מה שנוהגים בשבת לבקר אצל החינוך הנולד שהוא אבל על חורתו ששכח.

נמצא ולהתרה"ד עיקר הסעודה היא ע"ז שנמלט, וקבעום בשבת שהכל מצויין וכו'. ולהס"ז הוא לכאן' טעם הנ"ל לעיקר הסעודה, וטעם נוסף לקביעה בשבת עפ"מ"כ במדרש וכ"מ מלשונן ולהדרישה צ"ל לכאורה דעיקר הכיקור לנחם החינוך, וקבעוה בשבת מפני טעמים הנ"ל - מצויין כו' או שייכותה לברי"מ. ולכאורה צ"ע דהרי אין אבילות (פרהס"י) בשבת ועוד ועיקר פוק חזי דהביקור נהי' לסעודת מריעים בשמחה כו' ומאי שייכותה לאבילות כו' ולהעיר מהמנהג לאכול עדשים - מאכלי אכלים.

והנו"ב (בדגול מרכבת יו"ד סו"ס קע"ח) חולק עכ"ז ומפרש דכוונת הגמ' הוא לסוג הב' סעודה בלילה שלפני הברית. דלפי התרה"ד שסעודה זו היא דוקא בשבת למה אין עושיין סעודה גם לנקיבה שגם היא נמלטה מרחם, אלא דהכוונה "שחי' עושיין סעודה זו בלילה שקודם המילה לסמוך סעודה זו למצות מילה". ולפ"ד אין מקור לשלום זכר מב' הנ"ל.

ב) סעודה בלילה שלפני הברי"מ: ראה בספר הברית ובאות חיים ושלום סו"ס רס"ה מקורות מראשונים ואחרונים לסעודה זו. וברמ"א סו"ס קע"ח שאסור לערוך שלהן ולשום עליו מיני מאכל דלילה שלמחר מלין החינוך משום העורכים לגד שלהן (ישעי' ס"ה י"א) ובש"ך שם שהאיסור דוקא לשום אוכל ולהניחם כן אבל סעודה שקודם הברית (שקורין ווא"ך) אין איסור, ועבט"ז, וראה בדגמ"ר שם.

ובשו"ת חו"י מחלק בין ב' סעודות הנ"ל א' מחשיב סעודת מצוה לענין הנודר שלא לאכול בסעודת הרשות, דבשלום זכר כבר פסק הרמ"א כנ"ל דהוי סעו"מ. ובלא"ה י"ל שבשם סעודה לא יכונה כו' רק אלו נכנסין ואלו יוצאין ושותין מעט מזער וכמה לא יטעמו דבר, אבל סעודה בלילה שלפני הברית לא הוי סעודת מצוה שאינו רק מנהג, ונראה מדבריו שהסעודה שלפני

הברית הי' ביותר קביעות כו'. ועפ"י מ"ש הרמ"א הנ"ל אולי יש בזה ענין שכן יטעמו הנכנסין בשלום זכר וק"ל.

ו - סעודה שאוכלין אצל היולדת הנזכר לעיל בשו"ע אדה"ז. הנה ברמ"א או"ח שם מביא דין זה מהמרי"ק, ועיי"ש מ"ש המג"א המשך הדברים. (וצ"ב על איזה סעודה כותב המהרי"ק שאינם רק מנהג בעלמא, ואכ"מ) ומדבריו משמע דכוונת הרמ"א - במ"ש סעודה שאצל היולדת - הוא לשלום זכר. מדמציין להרמ"א ביו"ד לשלום זכר נקרא סעו"מ, ואח"כ מביא מ"ש בנחלת שבעה שגם הסעודה שעושיין בלילה שלפני המילה כו' נקרא סעו"מ". והרי ברמ"א שם מפורש שלום זכר הוא סעו"מ, אלא דהרמ"א כאן באו"ח איירי בשלום זכר, ובנחלת שבעה בלילה שלפני המילה. שגם סעודה זו נקרא סעו"מ (ופליג על החו"י).

ועפ"י ז' צ"ב כונת אדה"ז דאם כוונתו ג"כ לשלום זכר צ"ע מ"ש כך הי' המנהג בימים הראשונים", והלא מנהג זה נהוג גם בימינו. וע"כ דכוונתו או לסעודה אחרת שמבקרין אצל היולדת או לסעודה בלילה שלפני הברי"מ.

הרב אהרן חיסריק (בר"צ)

- ברוקלין נ.י. -

ו. בשו"ע אדה"ז כי שמ"ו סעי' ב' וז"ל: אבל אסור לעשות מד"ם אפי' ע"י שנים כגון שא' עומד ברה"י ונוטל משם חפץ ומציחו במקום פטור והעומד ברה"ר נוטלו, מפני שמזולז באיסורי שבת לגרום לכתחלה הוצאה מרה"י לרה"ר או להפך, וגזרה שמא יבואו להוציא מרה"י לרה"ר או להפך בלא הנחה במקום פטור בינתיים עכ"ל.

ובסעי' ב' אומר שזהו דוקא ברשויות של תורה אבל ברשויות של דבריהם מותר דהוי גזרה לגזרה, ואח"כ בסעי' ג' וז"ל: ויש אוסרים אפי' ברשויות של דבריהם מטעם שיתבאר בסי' שנ"ג עכ"ל. (ושם בסי' שנ"ג לא מצאחי שום טעם ע"ז, ואדרבה שם מובא בהנוגע לענינים אחרים ג"כ שאיך גוזרים גזרה לגזרה).

ולכאורה צ"ל הטעם דיש אוסרים דהלא זהו כלל שאיך גוזרים גזרה לגזרה ואפשר שהטעם הוא כי לאחר שנגזרה גזרה שלא לגרום הוצאה מרשות לרשות אזי איך מחלקים והגזרה חלה על כל הרשויות גם אלו האסורים רק מדרבנן.

ובסעי' ד' החמ"י עוד יותר גדול שאו' שם וז"ל: ולד"ה אסור להוציא מרה"י למקום פטור אפי' דרך רשויות של דבריהם כגון כרמלית או חצר שאינה מעורבת אפי' בלי הנחה בינתיים וכמו שאסרו מרה"י לרה"י דרך כרמלית כמ"ש בסי' שמ"ז עכ"ל.

ולכאו' עכ"פ לדעה הא' וסעי' ב' הנ"ל יהי' מותר דהוי גזרה לגזרה כי הטעם שאסור להעביר מרה"י לרה"י דרך רה"ר הוא מטעם שמא יבא לעשות הנחה ברה"ר וא"כ דרך כרמלית הוי גזרה לגזרה וכן כשמוציא מרה"י למקום פטור. דרך כרמלית.

ולכאו' הביאור בזה הוא כנ"ל כי לאחר שנגזרה גזרה שלא להוציא מרשות לרשות המותר דרך רשות האסור אז איך מחלקים

בין רשות דרבנן לרשות דאורייתא, ואף שבדין הא' יש מחלוקה, יש לומר כי בדין הא' אין הוצאה בפועל מרשות לרשות רק שגורם שהדבר יוצא מרשות לרשות בזה אין שייך כ"כ לומר שכיזון שנגזרה גזרה אין לחלק בין רשות לרשות, משא"כ כשהוא מוציא בעצמו הדבר מרשות לרשות.

ראיתי בס' חוספות שבת שטעם היש אוסרינן דסי' שמ"ו סעי' ג' הנ"ל אף שזהו גזרה לגזרה "דכולא חדא גזרה היא" ולכאורה הביאור הוא כנ"ל כי לאחר שנגזרה גזרה אין לחלק בין רשות א' לשני, אבל עפ"י א"מ הטעם בסי' שמ"ז סעי' ו' שאומר שם וז"ל: ואפי' אם מניחו במקום פטור שהוא למטה מעשרה הרי נעשה ע"י שניהם טלטול מרה"י למקום פטור דרך אויר רה"ר ואפשר שיש בזה ג"כ איסור של דבריהם כמו במטלטל מרה"י לרה"י דרך אויר רה"ר כמו שית' עכ"ל, כי הרי שם הוא ג"כ גזרה לגזרה ושם אין שייך לומר כולא חדא גזרה היא. וצ"ע. (ואפשר שלזה אומר "ואפשר" כי יש ספק בטעם הזה אוסרינן אם הוא כד' החוספות שבת או איזה טעם אחר. אבל לפי"ז ה"ואפשר" שבסי' שמ"ז הנ"ל הוא דוקא לפי היש אוסרינן הנ"ל וצ"ע).

ועכשיו צריכים לדייק מהנ"ל כענין השאלה שהובאה בגליונות הקודמים בא' שנזכר באמצע הרחוב שיש לו חפץ בכיסו (ולא עמד לפוש) אם יחזירנו לביתו, או שיזרקנו ברחוב, כי להדינים הנ"ל אינו דומה לכאורה כי שם יש גזרה לגזרה. וגם אפי' בסי' שמ"ז הנ"ל, אבל כאן אין גם גזרה לגזרה לכאורה, אבל מדיוק הלשון בסי' שמ"ז הנ"ל שאומר שם "נעשה ע"י שניהם טלטול מרה"י למקום פטור דרך אויר רה"ר" שאומר הל' "טלטול" ולא "הוצאה" משמע לכאן שעצם הטלטול מרשות לרשות יש בזה איסור, וא"כ גם בזה יהי' אסור להחזיר, וצ"ב בזה.

בסי' שמ"ז סעי' ח' או' וז"ל: הזורק מרה"י לרה"י ור"ה באמצע... אסור מד"ס, שמא יבא לעשות הנחה ברה"ר... אבל דרך מעלה מי' שהוא מקום פטור לכחחלה ע"ד שיתבאר בסי' שנ"ג עכ"ל.

ולכאן הרי גם בלמע' מעשרה יש החשש שמא יבא לעשות הנחה ברה"י אלא שאין הכוונה ב"שמא יבא לעשות הנחה" שיפול ברה"ר, כי ע"ז אינו חייב כי אינה מלאכת מחשבת, ובכלל לא חיישינן לזה בשני גגים שווים כמו שית' בסי' שנ"ג, אלא שהכוונה היא: שאם יתירו לזרוק דרך רה"ר, יבא לעשות הנחה ברה"ה.

שעפ"י ז' מובן מה שאי' בסי' שמח סעי' א' וז"ל: הי' עומד ברה"י והוציא ידו מליאה פירות לרשות הרבים... שקנסוהו חכמים להיות ידו תלוי' כך עד למוצאי שבת על שעבר על דבריהם נעשה עקירה מרה"י לרה"ר עכ"ל, ולכאן לפי הדעה בסי' שמ"ז סעי' ז' שיד הפשוטה לרה"ר ה"ה מקום פטור, וא"כ איזה איסור עשה כאן, והרי כאן אומרים שיותר אפי' לכחחלה לזרוק דרך מקום פטור, אלא ששם מאחר שהוא בפועל באויר ר"ה

יש החשש שאם יחירו לו לפשוט ידו מליאה לר"ה יבא להניח בר"ה, אבל כאן שהחפץ אינו גם באויר ר"ה אין החשש הזה.

(שממילא מובן שמכאן אין לדייק שבכלל לא גזרינן גם אם שייך לגזור רק אם בפועל יצא מרשות לרשות, כי בסי' שמ"ח הנ"ל רואים שגזרינן גם אם לא יצא מרשות לרשות מאחר ששייך לגזור, ולאידך רואים מהנ"ל שהגזרה אינו דוקא כשיש חשש שמא יניח עכשיו אלא גם שמא יניח בפעם אחר כשיחירו לו עכשיו בלא הנחה וכו"ל, שמכאן מובן שבהשאלה שהוזכרה לעי' בא' שנזכר שיש אצלו חפץ בר"ה, ששייך לגזור שלא יכניס חזרה לרה"י שמא בפעם אחר יעשה עקירה מר"ה לרה"י).

והנה מסי' שמ"ח הנ"ל שאומר "שקנסוהו חכמים" משמע שבלא קנס אין איסור להחזיר היד, וא"כ מכאן לכאן יכולים לדייק בענין השאלה הנ"ל (בא' שנזכר ברחוב שיש לו חפץ בכיסו) שאין איסור להחזיר החפץ לרה"י כי הרי שם אין טעם לקנוס כי שם הי' בלא מחשבה כנ"ל.

והנה בקו"א סי' הנ"ל סעי' ק. ג. מביא התוס' שכתב ג' ע"ב ד"ה כאן וז"ל התו': דאפי' הוציאה מתחלה דרך למטה מי' מותר להחזירה למעלה מי' ע"כ. וע"ז כ' שם בקו"א וז"ל: ואף התוס' לא כ"כ אלא להס"ד דככרמלית דמיא ולא משוה י"י וא"כ מזה משמע שלד' התוס' לפי הס"ד שאין קנס ואעפ"כ אסור להחזירה, והיינו שאסור להחזיר החפץ מרה"ר לרה"י גם אם לא הי' עקירה בר"ה.

וכן כ' מפורש בראש יוסף על הגמרא הנ"ל בשיטה א' וז"ל: ומהא שמענו דעקירה או הנחה אסורה נמי מרה"ר (ולכאן) צ"ל ד"ף מרה"י) לכרמלית או להיפך דאי כרמלית אסור להחזירה אע"ג דלא עקר מכרמלית לרה"י דהנחת יד ברשות אחרת ודאי לאו כמונה דמי, והבן. עכ"ל.

אבל אעפ"כ הלא לפי המסקנא ולפי הפסק בשו"ע משמע להיפך וכו"ל.

אבל אפשר יכולים לחלק שדוקא כאן ביד הפשוטה שזה טורח גדול וצער להחזיק היד כל הזמן בחוץ שלכן בלא קנס הי' מותר להחזיר, אבל כשהוציא לר"ה אפשר שבאמת אסור להחזיר.

אבל לכאן יכולים להקשות ולדייק גם לפי הס"ד של התוס' הנ"ל, דלמה צ"ל מהו שתיעשה ככרמלית" כי הלא מצד הענין שהיד בר"ה אסור להחזירה, וא"כ מזה משמע שאין איסור להחזיר חפץ מרה"ר לרה"י אם לא הי' עקירה בר"ה. אבל לפי זה מה מועיל שתיעשה ככרמלית" הלא מכרמלית בודאי אין איסור להחזיר. שלפי"ז לכאן צריכים לפרש שהכוונה "שתיעשה ככרמלית" היינו שאסור מדרבנן, אבל טעם האיסור הוא מצד שהוא מחזיר מרה"ר לרה"י. אבל בראש יוסף בסוגיא הנ"ל בשיטה ב' מפרש באופן אחר וז"ל: דבעי שתיעשה ככרמלית, ומה בכך הא ידו ברה"ר ונוסל מרה"ר לרה"י הנחה בלא עקירה אסור מדרבנן, במחני'

פשת בעה"ב לחוץ ונתן עני לתוכה והכניס שניהם פסורים ואסורים כמ"ש בכה"ר, וצ"ל דאתעביד מלאכה מבינייהו, משא"כ דהנחה בלא עקירה הקודמת כלל. א"כ מה בכך דלהוי כרמלית, כ"ש בהנחה מכרמלית בלי עקירה דאין כלום, וצ"ל דהוי כעין עקירה והנחה, שנוטל החפץ החפץ מיד ומניח ברה"י, עכ"ל.

הרי כאן רואים מפורש שדעתו שאין איסור להחזיר החפץ לרה"י כשלא היתה עקירה ברה"ר.

אבל הרי זה לכאורה בסתירה ממה שהבאתי לעיל מראש יוסף שיש איסור להכניס ואפי' מכרמלית, ואף ששם ב' לפי שיטה א' וכאן לפי שיטה ב' אבל לכאורה זה הביאור, וא"כ לכאורה מהראש יוסף אין יכולים לדייק לא לכאן ולא לכאן.

וכאן לפי שיטה ב' אבל לכאור' זה הביאור, יכולים לבאר גם לשיטה א' וא"כ לכאורה מהראש יוסף אין יכולים לדייק לא לכאן ולא לכאן.

במה שהבאתי לעיל הקודם בהביאור בשו"ע סי' שמ"ז סעי' ה' בהדין דזורק מרה"י לרה"י ורה"ר באמצע שאסור מטעם "גזרה שמא יבוא לעשות הנחה ברה"י, וכתבתי שם שאין הכוונה שהחשש שמא יפול ברה"י, כי ע"ז לא יהי' חייב כי אינה מלאכת מחשבת, ועוד כי משמע בסי' שנ"ג כי אין חוששים שיפול בשוגג בשני גגים שווים, עיי"ש.

וראיתי בערוך השולחן שהוא מפרש שהטעם הוא שמא יפול, אבל לכאור' א"א לומר ככה כנ"ל.

ועוד ראי' מסי' שנ"ג שאומר שם שבשני גגים שאינם שווים אסור לזרוק מזה לזה אפי' דרך מעלה מעשה מחשש שמא יפול לארץ ויביאנו לרה"י, הרי רואים שמצד עצם החשש שיפול לארץ לא היו גוזרים, והטעם כנ"ל.

וראיתי ג"כ בערוך השולחן בסי' רס"ו שמדבר שם ג"כ אודות השאלה מי שנמצא אצלו חפץ ברה"ר וז"ל: ויש לדעת אין להחנות עתה במקום שאסור לטלטל כשנמצא לו מעות או חפצים בכיסו דעכשיו לא שייך התרת חגורה ובהכרח דיטול בידיו מהכיס לפי בגדים שלנו ואין יטלטל המוקצה בידיו, ופשוט דאם יש לפניו אינו יהודי יאמר לו ליחן ידיו לתוך כיסו וליטול משם המעות וממילא יביאם אל ביחו ואם אין אינו יהודי לפניו אם ברה"ר מחוייב לפשוט בגדו בשוק ולנערם מכיסו ואם בכרמלית כו' עיי"ש.

ונראה ממנו שמדבר בכל האופנים גם כשעמד לפוש באמצע, שהרי מדבר למעשה ולא רק להלכה.

הרב פנחס קארין
- משפיע בישיבה -

ז. בקובץ פ' אמור עור הנגלה הקשה החמים ח.ר. סחירה בשו"ע ארה"ז דבסי' ק"ח סי"ב כתב וז"ל: ...וכן מי שהי' מתעסק באיזה עסק ולא התפלל בעוד שהי' לו זמן להתפלל מפני שהי' טבור שעדיין ישאר לו זמן לאחר שיגמור אותו עסק... אינו נקרא מזיד שהשוכח כאונס הוא ויש לו חסלומין... עכ"ל א"כ מבואר דס"ל דאונס בזמן אחרון גם מקרי אונס ובהל'

יו"ט סי' תצ"ה ס"ד בנוגע למכשירי אוכל נפש שאי אפשר לעשותן מעיו"ט דמותר לעשותן ביו"ט כתב וז"ל: (ואפי' הי' אנוס בעיו"ט ולא הי' לו פנאי לעשות השפוד מ"מ הי' אפשר לו לעשות כמה ימים קודם יו"ט) עכ"ל א"כ מבואר דאונס בזמן אחרון לא מקרי אונס עיי"ש בגליון ונראה דחלוק הך דינא דאונס בחלומין לחפילה, לאונס גבי מכשירים שאי אפשר לעשותן קודם יו"ט.

דלגבי מכשירים יש לנו דרש הוא לבדו יעשה לכם הוא ולא מכשירי'ם, ואח"כ יש עוד דרש לכם לכל צרכיכם לרבות מכשירי'ן שא"א לעשותן בעיו"ט.

וע"ז אומרים דמה נקרא מכשירים שא"א לעשות בעיו"ט דווקא שלא הי' בשום אופן יכול לעשות בעיו"ט וכלשון אדה"ז שם וז"ל שלא הי' אפשר לתקנו בו ביום מחמת איזה אונס גדול עכ"ל משא"כ גבי תשלומין לחפילה לא מצינו שצריך להיות דווקא אונס גדול, שלא להתפלל אלא להיפך שם ההדגשה בעיקר שלא הי' מזיד וז"ל בסי' י"ב אינו נקרא מזיד אלא כשמבטל החפילה בשאט נפש בלי שום טרוא אבל מי שהי' טרוד בצורך ממונו שלא יבא לידי הפסד ועי"כ הפסיד מלהתפלל אע"פ שעשה שלא כדין שאסור לעבור זמן חפילה משום הפסד ממונ מ"מ אינו נקרא מזיד ופושע לענין שלא יהא תשלומין לתפלתו... עכ"ל (ההדגשה מהכותב).

ובן בהדין שהי' מתעסק בעסק הנ"ל כותב אדה"ז וז"ל: אפי' אם העסק הוא מהעסקים האסורים משהגיע זמן החפילה והוא החחיל בעסק זה באיטור כיון שלא ביטל החפילה בשאט נפש אלא הי' סבור להתפלל אחר שיגמור העסק ושכח אח"כ עכ"ל.

א"כ אין לערב תחומי אונס גבי תשלומין לחפילה, עם מכשירים שא"א לעשותן מעיו"ט.
הרב יוסף גאנזבורג
- צפת עיה"ק -

פ י ד ו ח

פ. במאמר באחי לגני חשי"ב אות א' "וכמ"ש בזהר דכהני בחשאי וברעווא דליבא המשכה" וצ"ל אין הוא ענין המשכה דלכאוף הו"ע הדביקות שהוא ג"כ העלאה.
באותו אות "שצריך לבדוק עצמו שחיה' הבהמה שבו שלמה היינו גם הגוף ונה"ב" וצ"ל דהרי לקמן אות ד' כשאומר שם שצריך להיות העבודה עם הגוף הוא מקשה דהרי גם עבודת הנשמה היא ע"י הגוף ובגוף, וע"ז מחרץ שיכול להיות שיעבוד עם הגוף כמו בדבר הנפרד ולא יפעול שינוי בהגוף, אבל כאן שמדבר אודות חסרון לכאוף אין יכול להיות שיחיה' חסרון בנה"ב ולא יהי' חסרון בנה"א כי כאשר עושה איזה דבר של חסרון הרי זה עושה פגם גם בנה"א.

ואם מצד שגם בשעת החטא היתה הנפש באמנה אחר ית', הרי אם כן הנפש בכל פעם היא בשלימות וא"כ אין שייך שהנפש לא תהי' בשלימות שצ"ל גם הגוף ונה"ב",

ואפשר לבאר שזהו ע"ד כמו שהי' ביצי"מ שבתחלה היו משוקעים במ"ט שערי תומאה וגם הנפש היתה משוקעת וע"ד נ"ב ושעים ידעך" ואח"כ ביצי"מ יצאה הנפש מגלותה ועדיין הי' צריך להיות כי ברח העם לברוח מנה"ב במחדו"מ, והיינו שהנה"א מצד עצמה כבר אינה שייכת לזה ורק מצד נה"ב, ואח"כ ענין ספה"ע לברר גם המוחין ומדות של נה"ב, וזהו כמו שמבאר כאן לבדוק המוחין ומדות ובפרט הג' לבושים.

באותו אות ואח"כ ירצה להיות קרבן ששוחטו היינו שמוציא חיות מדברים גשמיים, ומבאר שהכוונה בזה הוא שמשמש בכל הענינים הגשמיים רק לעבודת ה' עיי"ש.

ולכאן איך נק' זה הקרבן קרבן כי הרי זה בכלל המצוות "קדש עצמך במוחך לך", ועוד יותר א"מ שאומר שאחר שיבדוק עצמו וידע כל עניניו הדרושים חיקון ויחקן א"ע אן ירצה להיות קרבן שיוציא החיות מענינים הגשמיים שישמש בכל ענינו לעבודת ה' ולכאן ה"ז ענין של פועל ומה צריכים ע"ז הקדמה, וכי עד שיחקן עצמו הוא פטור מלקדש עצמו.

ואפשר שזהו הדיוק שאומר "שמוציא החיות מענינים הגשמיים" דלכאן מאחר שמדבר כאן בענין של פועל - שלא ישמש בעניניו הגשמיים רק לעבודת ה', וא"כ למה קורא לזה "להוציא החיות" אלא שמאחר שזהו ענין של היתר א"א שיהי' נזהר באמת מזה כ"א כשמוציא חולה החיות, היינו שיהי' החיות שלו מאלקות ולא מענינים גשמיים, שאז יהי' הנהגתו בפועל כן שלא ישמש בעניניו רק לעבודת ה', ובאם לאו לא יוכל להזהר בזה באמת, או שיסעה את עצמו שהוא לש"ש וכדומה, ולכן א"א להיות זה רק כשמחקן עצמו חולה בעניני איסור, כי באם אינו חושש לאיסור איך יחוש להיתר, ולקבל חיות רק מאלקות ולא מענינים הגשמיים.

בזה המאמר (וכן בכמה מאמרים אחרים) מובא שענין הקרבנות הם ענין "קירוב הכחות והחושים" ואח"כ מסביר ענין הקרבנות "להוציא החיות מענינים הגשמיים" ולכאן מהי השייכות בין שני הענינים.

והנה באות ב' שמבאר שעושה חשבון שהוא רחוק וכו' "ויודע ג"כ גודל ענין הקרבנות שהוא קירוב הכחות והחושים... ורזא לקרבנא עולה עד רזא דא"ס וכמשי"ת, הנה הוא מקשה לעצמו איזה שייכות יש לו לענין הקרבנות".

שמזה משמע לכאן שענין קירוב הכחות והחושים זהו מהעילויים שנעשים ע"י עבודת הקרבנות, ולא זוהי עצם העבודה, והעבודה עצמה היא להוציא החיות וכו', וצ"ב אם זוהי הכוונה.

הרב פנחס קארץ
- משפיע כישיבה -

ט. בחניא שהיהוה"א פ"ז ד' פב' ע"א מסביר שע"י שילוב אדנ-י בה' עי"ז העולמות בטילים במציאות, וע"י שילוב שם ה' באדנ-י נעשה הענין דיחוד"ת ומסביר בליקוסי ביאורים שם על

אתר דהיינו שע"י השילוב דה' באד' נפעל ענין ביטול היש בעולמות.

ולכאור' צ"ל למה נצרך בשביל ביטול היש השילוב דה' באדנות הלא גם בלא זה רק משום אדנות ומל' צריך להיות ביטול היש, כי יש בעה"ב לבירה זו. הרב אברהם קארף - מיאמי פלא. -

ש י ח ו ת

י. בהתוועדות דש"פ נשא ש.ז. (הנחה בלה"ק) הקשה כ"ק אדמו"ר שליט"א למה רש"י אינו מפרש בב' פסוקים האחרונים שבהם מובא הסך הכל דקרבנות הנשיאים "כל הבקר לעולה וגו'" "וכל בקר זבח השלמים" לא מפרש רש"י למה נאמר ב' פסוקים אלו (כפי שפירש בפסוקים הקודמים) שמה שכתוב קערות כסף שתיים עשרה וגו' הרי זה לחדש שהם הם שהתנדבו ולא אירע בהם פסול ועד"ז בפסוקים האחרים.

ובסעיף כ"ה מוסיף שרש"י אינו יכול לפרש שמ"ש אילים שנים עשר משום שהם הם שהתנדבו בקערות כסף ומובן שפרט זה קאי על כללות הענין וכ"ק אדמו"ר שליט"א מתרץ שרש"י אינו צריך לפרש למה הוא חוזר עוה"פ את מספר כללי של כל דבר מפני שהבן חמש למקרא יודע שבשביל חיבתן נכפלו ולכן לא קשה למה בב' פסוקים האחרונים רש"י אינו מפרש כלום ורק בקערות כסף וכדומה שהפסוק מוסיף פרט בהענין חוץ מהמספר כמו קערות כסף רש"י צריך להסביר שהם הם שהתנדבו.

ולא הבנתי א"כ למה רש"י אינו מפרש כלום למה כתוב מזרקי כסף שנים עשר כפות זהב שתיים עשרה ורש"י אינו מפרש למה הוסיף כסף בשתייהם ולכאורה י"ל שאם הי' כתוב מזרקים שנים עשר ולא כסף הייתי אומר שהמזרקים אירע בהם פסול ולכן צריך לכתוב כסף אבל א"כ איך יודעים באילים שנים עשר שלא הי' בהם פסול ואם נאמר שהפסוק אינו צריך לומר זה שאנו יודעים זה מכיון שהפרט כתוב בהתחלת הענין ומובן שפרט קאי על התחלת הענין א"כ למה במזרקי כסף צריך לכתוב כסף הלא הענין שהם הם שהתנדבו יודעים מקערות כסף?

מ.מ.ג.

יא. בהנחה בלתי מוגה של חגה"ש ש.ז. שהבש"ס שהיאצ"ס שלו הוא ביום א' דשבועות ונטמן ביום ב' וכמו"כ כתוב בלקו"ש ח"ד ע' 1031 ועי' שם בהערות, ולכאור' צ"ל עפ"י מה ששמעתי מהמשגיח שלי (בסאמארקאנד ובפאריז) הרה"ח ר' שניאור זלמן ע"ה ז"ל, בשם הרה"ח ר' יחזקל ע"ה ז"ל פייגיין שאמר לו כ"ק אדמו"ר זי"ע ביחידות היות וידוע שהסתלקות הבעש"ט הי' ביום א' דשבועות ולומר שהתעסקו בויום ח"ו לאמר כן ולאמר שהלינו אותו ג"כ א"א, לכן אמר שהוא מאמין באמונה פשוטה שהוא קבר א"ע.

ואפשר שזהו ג"כ מ"ש בלקו"ש שם הערה 30 בשם אדונ"ע וז"ל עס איז ולא ידע איש את קבורתו. הרב אברהם קארף - מיאמי פלא. -

יב. בהערוה וביאורים גליון לד (קלז) הערה ז. הקשה ג.י.ב. בהנוגע למה שביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות די"ב סיון ש.ז. הטעם למה נדבו הנשיאים רק שש עגלות למשא המשכן, משום שלא ברא הקב"ה דבר א' בעולמו לבטלה, וכיון שיוכלו להסתדר בשש עגלות הרי יותר משש הוא לבטלה, והקשה הנ"ל הרי אין עניות במקום עשירות?

וי"ל עכ"פ ברא"פ דהענין דאין עניות במקום עשירות הוא רק בנוגע המשכן והמקדש עצמו, משא"כ העגלות היו בשביל סלטול המשכן במקום למקום, וסלטול ממקום למקום הוא היפך ענין התיישבות, ולכן בענין זה מאנט זיך ניט א ענין של עשירות, הגם שע"י עגלות הרבה הי' הסלטול יותר באופן עשירות אבל מ"מ חסרון בהעשירות אינו חסרון כ"כ בשעה שנוסעים ממקום למקום, וכנראה במוחש שכשעשיר גדול נוסע ממקום למקום אין לו בשעה הנסיעה כל עניני עשירות שיש לו בביתו, וכידוע הסיפור של הה"מ ג"ע.

י.י.ב.ר.

- ברוקלין נ.י. -

יג. בענין הנ"ל:

א. שזהו מחלוקה בגמ' (מנחות פט, א) אם אומרים "אין עניות במקום עשירות" או "התורה חסה על ממונם של ישראל" (שלכאו' זהו אותו דבר כמו "לא ברא הקב"ה דבר א' בעולמו לבטלה"), ופעמים מוצאים ככה ופעמים ככה, דהדבר נחת לחכמים לשקול מתי אומרים סברה זו ומתי אומרים הסברה ההפוך.

ב. ע"פ שיטת החוס' (שבועות יא, א ד"ה מכל מקום) דמשמע מבריו דהכלל ד"אין עניות במקום עשירות" אומרים רק בדברים שהם כלי שרת. ולכ' העגלות שהשתמשות שלהם הי' רק למשא הכלים, בפשטות שלא היו כלי שרת. דלא מוצאים שמה משח אותם.

א' התמימים

- תות"ל 770 -

יד. בענין הנ"ל אפשר לומר דאף דאמרינן אין עניות במקום עשירות. מ"מ רצו הנשיאים ג"כ להורות הענין דלא ברא הקב"ה דבר א' לבטלה, וזה ניכר בהעגלות. בן ציון קארף

טו. בגליון הקודם שאלתי בענין הם הכירוהו תחלה מדוע זה יהי' א) הקטנים, הרי אז היו בני שמונים, ב) בזכות מה יכירוהו תחלה לאחר בליאת המשיח, - הרי אז זה הי' מצד זה שראו אח הקב"ה מתי שהי' וינקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור ואח"כ בקריעת ים סוף הכירוהו מכבר ואז ולכן הכירוהו תחלה.

והרב פ.ק. שיחי' תירץ שאלה הא) שכמו שאז אלו שהכירוהו תחלה הי' אלו שהיו בשעת השיעבוד ובשעת השיעבוד היו קטנים.

אלא ששם מאז קושי השיעבוד עד הגאולה עברו שמונים שנה ולכן היו אז אלו הקטנים כבר בני שמונים, אבל עכשיו אלו שהם קטנים עכשיו בשעת החושך כפול ומכופל הם יכירוהו תחלה וגם אז יהיו קטנים כי משיח יבא (נאו).

ועל שאלה הב') תירץ פשוט שהזכות הוא מצד זה שהם צבאות ה'.

ולא מצאתי כל כך חשובה לשאלתו באופן שטחי אה"ג שהם צבאות ה' אבל אז היחה מלתא בטעמא שראן שכנינה כבר לפני זה ובקריעת ים סוף ראו ונזכרו שזהו הקב"ה אשר וינקהו דבש וכו' אבל עכשיו מה ראו שיכירוהו תחלה לאחר.

ואולי יש לתרץ בדרך אפשר, שמאחר שזה סוף זמן הגלות (ומשיח בא נאו) והחושך כפול ומכופל אז העצה לבטל החושך והגזירות ולקרב הגאולה הוא כפי שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א מפי עוללים ויונקים יסדה עוז להשבית אויב ומתנסק ז.א. שהם מבטלים הגזירות ומקרבים הגאולה, ויש להם ג"כ שייכות מיוחדת למשיח שעליהם נאמר אל תגעו במשיחי אלו תנוקוח של בית רבן, ואצלם כל דבר הוא בפשטות ובאמונה פשוטה (וגם) וכל זה מצד שזה הבל שאין בו חסא ולכן כשיש להם חלק גדול (לאילו של צבאות ה' דעכשיו) בביאת משיח שיבא נאו מאחר שהם קטנים ולכן יש להם שייכות מיוחדת למשיח והם מבטלים גזירות ומקרבים ביאת משיח, וכשמספרים להם את כל הנ"ל שיש להם חלק גדול ועוד שאצלם כל דבר הוא בפשיטות לכן זה נחקק אצלם (בהוספה לזה מה שאדם רוצה בקב שלו וזה חביב אצלו) ולכן בביאת משיח צדקנו יכירוהו תחלה מצד החביבות, שיש להם א) חלק גדול, ומצד זה שזה נחקק בהם מתי שהיו קטנים ואצלם כל דבר הוא בפשיטות (וכל השטורם של משיח ובאופן של "נאו" וצבאות ה' התחיל מהקטנים).

משה עזאגוני
- תות"ל 770 -

יז. בהתוועדות דש"פ אמור ש.ז. מבאר כ"ק אדמו"ר שליט"א מדוע עיקר ושלמות התיקון ד"אחר" נפעל ע"י ר' יוחנן כפי שמסופר בגמ', היות ששמו של "יוחנן", ב"פ נו"ן, מורה על הענין ד"נסי ניסים", עיי"ש.

ויש להעיר מחשובות וביאורים סי' ח, שנוחן ביאור באו"א; בהערה 4: "ע"ד שארז"ל (יומא לה, ב) הלל מחייב הענינים כו' כיון שגם הוא ה" עני ובכ"ז כו' הרי גם בנדו"ד ר' יוחנן מחייב את אלישע ב"א כיון שגם הוא, אמו כשהיתה מעוברת ממנו הריחה כו' ובכ"ז כו'...

ולכן בקשח איש אחר לא ה" מועיל כ"כ לאלישע ב"א, אחרי דעובדא דר"י מחייב אוחו, ודוקא ר"י הצילו, כיון שגם הוא שהי' יכול להיות קטיגור נעשה סניגור, וק"ל.

מיכאל לוזניק

- ישיבה גדולה ניו הייווען - ש ו נ ו ת

יז. בגליון לד (קלז) ס"י תיקן הר"א.מ. בב' מקומות במ"מ וציונים שלו לטה"מ תקס"ח, הא' - שנעלם ממנו לקו"ח פ' ברכה כו', והב' - בענין הגירסא במחז"ל שאלו לחכמים כו', שמצא גירסא בכסה"מ תקס"ח (שאלו לחכמה כו' תמות) גם בטה"מ תקס"ג.

והנה גם בהערתו הב' נעלם ממנו לקו"ח, והוא בדרושים לשבת שובה (סז,ד) שהובאה ג"כ גירסא זו "שאלו לחכמה כו" היא תמות".

אלא שעפ"ז צ"ע לכאן בהמבואר בלקו"ש ח"ד ע' 1358 (שצ"יך הרה"ת הנ"ל), שתמה שם על גירסא זו שהביא בן השל"ה בווי העמודים פכ"א, והרי גירסא זו הובאה ג"כ בלקו"ח, כנ"ל.

ואך שאין זה ממעט בהחמ"ד גירסא זו, מ"מ, מאופן הקושיא בהמכתב משמע שגירסא מופרכת היא.

ובדוחק אפ"ל כי בלקו"ח (וכן בסה"מ תקס"ג ותקס"ח) הובאה רק בבא א' דשאלו לחכמה, משא"כ בווי העמודים שהיא גירסא הפוכה, ועצ"ע. הרב יהודה ליב אלטיין

- משפיע בישיבה - הערות ללוח היום יום

יח. כ"ג סיון "מענה אאזמו"ר לאאמו"ר ביחידות חורף תרל"ה: ...כי לפעמים הוא שואל פקח שבחיות, וצריכים לחכמה מרובה להבין תחבולותיו". וכמ"ש אני חכמה שכנתי ערמה.

ל' סיון "אין גשמיותאיז א שמה בחלקו דער גרעסטער בעל מעלה. און דורך עבודה וועט אזא איינער צוקומען צו די העכסטע מדריגות..." ראה לקמך כ"ד חשוך.

ו' תמוז "המצות נמשכות ע"י המקיף שבמצותעצמם. מצות צדקה, עד"מ, היא מצוה כוללת, אשר כל המצות נקראות בשם צדקה".

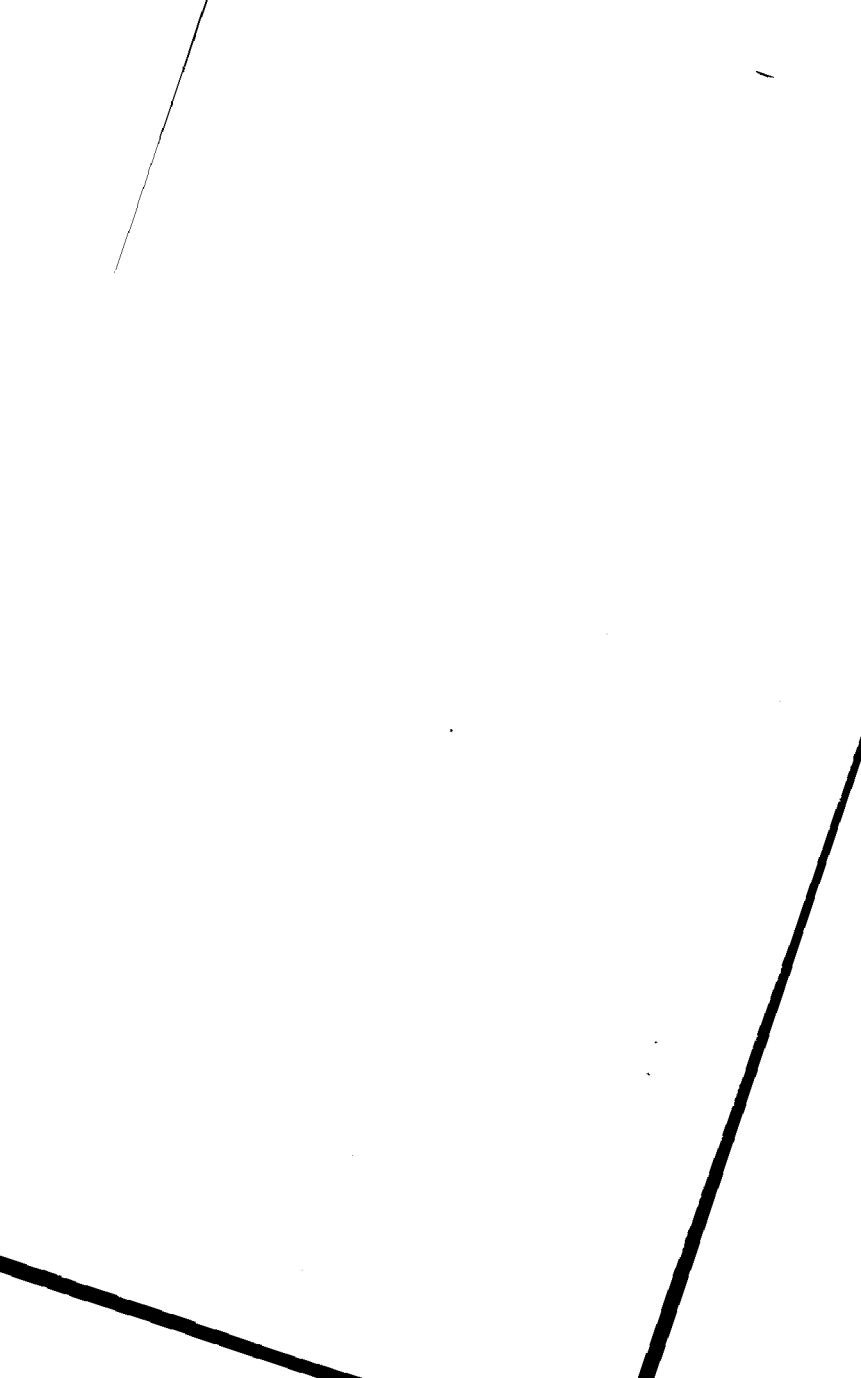
נת' בהניא פל"ז ע' 96. יוראה מדרש רבה תצא.

ז' תמוז אאמו"ר אמר: חסידות איז נעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן, די דרגא פון עיגולים מבלי אשר ימצא ראש וסוף, אבער אחר כל זה איז דער עיקר איז סדר".

ראה שיעור תניא דיום זה: וכגון מדה חסד... א"א לבא לידי התגלות... כ"א ע"י שמחשב בדעתו... כי א"א לעשות בלי מחשבה... א"א שחיי" שום פעולה... ממדותיו הק' בלי צירופים הנקראי' בשם אותיות. (והיינו הדגשת ענין הסדר וקדימה.

הרב מיכאל אהרן זעליגזאן

- ברוקלין נ.י. -

לזכות
החתן התמים חיים שיחי
והכלה פריידא תחי
גורביץ
לרגלי נישואיהם בשעטומו"צ
ביום ד' ב' תמוז
תהי' שנת ביאת משיח
שמונים שנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א

נדפס ע"י
משפחתם שיחיו